

tmmob

makina mühendisleri odası

Meşrutiyet Cad. No: 19/6 Kızılay, 06650 ANKARA Tel: (312) 444 8 666 / 425 21 41 - Faks: (312) 417 86 21
http://www.mmo.org.tr E- Posta: mmo@mno.org.tr basın@mno.org.tr

TMMOB Makina Mühendisleri Odası
Yönetim Kurulu Başkanı Ali Ekber ÇAKAR'ın
Rüzgar Enerjisi ve Rüzgar Türbinleri Sempozyumu
Açılış Konuşması

(11. 03. 2011)

Değerli Konuklar,
Değerli Katılımcılar,
Sevgili Basın Mensupları,

MMO Yönetim Kurulu ve şahsım adına hepinizi saygıyla selamlıyorum. “Rüzgar Enerjisi ve Rüzgar Türbinleri Yerel Sempozyumu”na hoş geldiniz.

Odamız, yarım asrı aşan tarihinde çağdaş, demokratik, üreten, sanayileşen bir Türkiye yaratılmasına katkıda bulunacak çalışmalar gerçekleştirmeyi ilke edinmiştir.

Yalnızca örgütlü üyesinden aldığı güç ile çalışmalarını sürdüren Odamız, meslek alanlarına ilişkin olarak kamunun bilgilendirilmesini sağlamaya yönelik platformlar oluşturmakta, oluşan platformlarda yer almakta ve bu platformlarda oluşan görüşleri ilgili yerlere ulaştırmadaki takipçi tavrını sürdürmektedir.

Faaliyetlerimiz, Türkiye'nin en önemli meslek disiplinlerinden birinin örgütü olarak üzerimize düşen sorumluluğun yerine getirilmesine yöneliktir.

Odamız bu kapsamda birçok kurs, sempozyum, kongre, kurultay, panel vb. etkinlik düzenlemektedir. Ülkemizin sanayileşmesi, demokratikleşmesi, toplumun bilinçlendirilmesi, halkımızın mutluluğuna katkı sağlamak ve meslek insanlarımızın ülkemize daha iyi hizmet verebilmesi için üniversite eğitimi sonrasında sürekli olarak yeniliklere adaptasyonu temel amacımızdır.

Değerli Katılımcılar,

Enerji konusu, Odamızın eğitim ve belgelendirme çalışmalarında önemli bir yer tutmaktadır. Meslek İçi Eğitim Merkezlerimizde; Güneş Enerjisi Sistemleri, Isıtma Soğutma Havalandırma Tesisatı, Jeotermal Enerji Uygulamaları, Isı Yalıtımı, Doğalgaz ve Enerji Yönetimi gibi konularda kurslar ve seminerler düzenlenmekte; bu konularda zengin bir yayın faaliyeti de yürütülmektedir.

Enerji Çalışma Grubumuz enerji kaynakları ve politikaları üzerine çeşitli Oda Raporları oluşturmakta ve kamuoyu ile paylaşmaktadır.

Diğer yandan enerji verimliliği çalışmalarında temel kuruluşlardan biri olarak, Enerji Yönetici Yetiştirme Kurslarının düzenlenmesine özel bir önem veriyoruz. Odamız, Türkiye'nin ilk “Enerji Verimliliği Yetkili” kuruluşu olarak Kasım 2009'da ilk sertifika programını düzenlemiştir. Şubelerimizde sanayi ve bina sektörlerine yönelik olarak düzenlediğimiz Enerji Yöneticisi kurslarında 757 mühendis belgelendirilmiştir.

1997'den bu yana EİE, yetkilendirilmiş EVD'ler ve Odamız tarafından düzenlenen kurslara katılarak yetkilendirmiş bulunan yaklaşık 3.500 Enerji Yöneticisinin % 20'si Odamız kursları ile 1 yıl içerisinde sağlanmıştır.

İstanbul'da başlattığımız ve Kocaeli, Ankara, İzmir, Denizli, Antalya, Samsun, Kayseri Şubelerimize yaygınlaştırdığımız enerji yönetimi eğitim organizasyonunda uygulamalı eğitimlere de başladık. Kamu kurumu niteliğinde bir meslek kuruluşu olma sorumluluğumuz uyarınca, Kocaeli'nde Odamızın öz kaynaklarıyla; İzmir'de ise İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsü ile işbirliğiyle, enstitü bünyesinde uygulamalı laboratuvar oluşturulmuştur.

Odamız ayrıca yasa ve yönetmelik hazırlık süreçlerine uzman üyelerinin katkısıyla hazırladığı görüş ve değerlendirmelerle katkıda bulunmakta; kamu yararının göz ardı edildiğini değerlendirdiği durumlarda ise Anayasa'nın verdiği yetki çerçevesinde idari yargı yolu ile durumun düzeltilmesi için girişimlerde bulunmaktadır.

Değerli Katılımcılar,

Yenilenebilir enerji kaynakları son 20-30 yıldır tüm dünyanın gündemindedir. Bizim gibi ülkelerde ise bu konu, küresel ısınmanın da etkisiyle daha fazla ilgi gören bir konu olmuştur.

Diğer yandan enerjide dışa bağımlı ve gelişmekte olan bizim gibi ülkelerin yegâne çıkış yolunun, yerli ve yenilenebilir enerji kaynaklarına yönelmek ve enerji zincirinin her halkasında verimliliği artırmak olduğu bilinmektedir.

İnsan yaşamının ve üretimin en temel girdisi olan enerji talebi, dünyada ve ülkemizde nüfus artışı, konfor standartlarının yükselmesi, sanayi ve teknolojideki gelişmeler nedeniyle hızla artmaktadır. Diğer taraftan sınırlı kaynakların dünya üzerindeki dengesiz dağılımı ve emperyalist ülkelerin paylaşım hırsları politik istikrarsızlığa yol açarken, son on yılda tanıştığımız iklim değişikliği olgusu ve politikaları enerji tüketimini baskı altına almaktadır.

Bu temel özelliklerinden ve stratejik niteliğinden dolayı enerji politikaları, ülkelerin ulusal kalkınma, sanayileşme, bilim, teknoloji, yenilenme politikalarının asli unsurudur. Bu alanda dışa bağımlılık ve kamunun devre dışı bırakılması bir ülkenin geleceğinin de bitirilmesi demektir.

Ayrıntıları ilgili oturumlarda açıklanacaktır, ancak, iki gün boyunca burada konuşulacak olan rüzgar enerjisinin kullanımı; yerli bir kaynak olması, önümüzdeki dönemde "patlama" olarak değerlendirebileceğimiz düzeyde proje sayısında büyük artış beklenmekte olması ve yerli sanayinin geliştirilmesi bu açıdan büyük önem taşımaktadır.

Değerli Katılımcılar,

Ülkemizde 2010 yılında üretilmiş tahmini 210 milyar KWh (kilovatsaat) elektriğin % 45,2'si doğalgazdan, % 25,3'ü kömürden, % 25,2 hidrolikten, % 2,6'sı akaryakıttan ve sadece % 1,5'i yenilenebilir enerji kaynaklarından karşılanmıştır.

Gelişmişlik düzeyinin göstergesi olan kişi başına tüketimde ülkemiz (2871 KWh-kilovatsaat), AB'nin yaklaşık üçte biri ABD'nin beşte biri düzeyindedir.

Bütün dünyada olduğu gibi ülkemizde de rüzgar enerjisi son 5-6 yılda en popüler yenilenebilir enerji kaynağı haline gelmiştir. Türkiye Rüzgar Atlası verilerine göre 7 m/s'den (metre saniyeden) büyük rüzgâr hızları göz önüne alındığında Türkiye rüzgâr enerjisi potansiyeli 48.000 MW (megavat) olarak belirlenmiştir.

Türkiye’de 1998 yılında başlayan şebekeye bağlı rüzgâr enerjisi ile elektrik üretimi, özellikle 2005 yılından itibaren Yenilenebilir Elektrik Kanununun çıkmasından sonra kurulu güç ve enerji üretiminde her yıl % 100’ün üzerinde artış göstererek 2010 Aralık itibarıyla 37 santral ile 1283 MW (megavat) değerine ulaşmıştır. Ama bugüne kadar rüzgâr potansiyelimizin % 3’ü ancak değerlendirilebilmiştir. ETKB’nin strateji belgelerinde yer alan 2014 için 10000 MW, 2023 için 20000 MW kurulu kapasite hedeflerine mevcut anlayış, planlama ve uygulamalarla ulaşmak mümkün değildir. Şebekeye bağlanmak için santrallerin verimlilikleri dikkate alınmadan yalnızca en yüksek bedeli veren firmanın seçilmesine imkan sağlayan mevcut uygulama hatalıdır.

Diğer yandan 1 Kasım 2007 toplu başvurusu ve öncekileri de içeren rüzgar enerjisi santrali projelerinin büyük çoğunluğu halen EPDK’da inceleme, değerlendirme aşamasındadır. 1. grupta yarışan projeler için verilen fiyatlar değişmektedir. Bu, verilen teşvikin bir kısmının daha verilmeden geri verileceği anlamına gelmektedir. Ayrıca aynı trafo merkezine bağlanacak tekli başvuruların bu parayı ödemeyecek olması da başka bir eşitsizlik yaratmaktadır. Çalışmaların yoğun olduğu Çanakkale, Balıkesir, Antakya vb. bölgelerde bu fiyatların daha da yüksek olacağı düşünülmektedir.

2010 Aralık ayı sonunda YEK Kanununda değişiklik yapılarak farklı yenilenebilir enerji kaynakları için farklı teşvik fiyatları getirilmiş ancak açıklanan fiyatlarda rüzgar ve hidrolik enerji yatırımcısı için 2005 yılından beri mevcut olan durumda hiçbir değişiklik olmamıştır.

1 Kasım 2007 tarihine yapılan başvuruların yoğunluğu, bazı üreticileri küçük ve büyük ölçekli rüzgâr türbinleri başta olmak üzere, kule ve kanatların yerli üretimi konusunda cesaretlendirmiştir. Birçok firma bu konuda çalışma yürütmektedir Kanunda yapılan önemli bir diğer değişiklik ile yerli üretim teşvik edilmekte; gelecekte yapılacak enerji yatırımlarında kullanılacak yerli malzemelerin her bir kalemi için 5 yıl süreyle ilave teşvikler getirilmektedir. Bu durum yeterli olmasa bile ülkedeki istihdamı ve üretimi destekleyecek, enerji yatırımlarına harcanacak paraların yurtdışına akmasının önüne az da olsa geçebilecektir. Bununla birlikte yerli ekipman üreticilerinin, yerli rüzgar türbini yapımının ve rüzgar enerjisi konusunda gerekli olacak Ar-Ge faaliyetlerinin ayrıca desteklenmesi gerekmektedir.

Değerli Katılımcılar,

Enerjiden yararlanmak çağdaş bir insan hakkıdır. Bu nedenle enerjinin tüm tüketicilere yeterli, kaliteli, sürekli, düşük maliyetli ve sürdürülebilir bir şekilde sunulması temel bir enerji politikası olmalıdır.

Yerli ve yenilenebilir enerji kaynak ekipmanlarında dışa bağımlılık oldukça büyük orandadır. Oysa ülkemiz, özellikle rüzgar, güneş ve jeotermal kaynaklarından enerji elde etmek için gerekli teknoloji ve ekipmanların büyük bir çoğunluğunun üretimi için gerekli yetkinlikte mühendis ve teknik elemana sahiptir.

Enerji üretiminde ağırlık; yerli, yeni ve yenilenebilir enerji kaynaklarına verilmelidir. Enerji planlamaları, ulusal ve kamusal çıkarların korunması, toplumsal yararın artırılması, sürekli ve güvenilir enerjiye kolaylıkla erişebilmesini hedeflemelidir.

Türkiye’nin bir enerji envanteri çıkarılmalıdır. Kamusal planlamayı, kamusal üretimi ve yerli kaynak kullanımına ağırlık vermeyi reddeden özelleştirme politikaları terk edilmeli, kamu eliyle yatırımlar yapılmalıdır.

Tüm enerji sektörleri, petrol, doğal gaz, kömür, hidrolik, jeotermal, rüzgar, güneş, biyoyakıt vb. için Strateji Belgeleri hazırlanmalıdır. Bu kapsamda rüzgar enerjisi potansiyelinin tamamından yararlanılması amacıyla teknik ve ekonomik sorunları, çözümleri ve yol haritalarını ortaya koyan bir Rüzgar Enerjisi Stratejisi Planı hazırlanmalıdır. Daha sonra bütün

bu vb. alt sektör strateji belgelerini dikkate alan Yenilenebilir Enerji Stratejisi ve Faaliyet Planı ve Türkiye Genel Enerji Strateji Belgesi ve Faaliyet Planı oluşturulmalıdır.

Bu strateji belgelerinin hazırlık çalışmalarına üniversiteler, bilimsel araştırma kurumları, meslek odaları ve uzmanlık derneklerinin katılım ve katkıları sağlanmalıdır.

Rüzgar türbinlerinin ve tüm yenilenebilir enerji ekipman ve cihazlarının, Türkiye’de üretimine yönelik çalışmalar bir Master Plan dahilinde ele alınmalı, yerli üretim kamu eliyle desteklenmelidir.

Kanun değişikliği ile Milli Park, Tabiat Parkı, Özel Çevre Koruma Bölgeleri, Doğal Sit Alanları vb. korunan alanlarda YEK santralleri kurulmasının Bakanlık ve Koruma Kurulu onayına bırakılması, ülke doğasının tahrip edilmesine, ülke flora, fauna ve ekolojisinde geriye dönüşü imkansız zararlara ve kayıplara yol açacak ve yerli halk ile çatışma yaratabilecektir. Bu konuda daha objektif kriterlere dayanan ÇED prosedürlerinin uygulanması, proje ön etütlerinden işletimine kadar tüm süreçlerde doğaya saygılı ve bölge halkı ile uyum içerisinde kararlar alınmasına itina gösterilmelidir.

Türkiye’nin rüzgar enerjisi açısından öncü ve önemli bölgesi olan Bandırma’da düzenlediğimiz bu sempozyumda bu vb. konuların detaylı olarak tartışılması ve somut önerilerin geliştirilmesinin önemli olduğunu düşünüyorum, katkılarınızı bekliyoruz. Başarılı bir sempozyum diliyorum, sempozyumu düzenleyen MMO ve EMO Bandırma İlçe Temsilciliklerimiz ve Bursa Şubelerimiz ile emeği geçen herkese teşekkür ediyorum, kendilerini kutluyorum.